

Uchwała z dnia 16 marca 1994 r.

I PZP 8/94

Przewodniczący SSN: Józef Iwulski, Sędziowie SN: Maria Mańkowska, SA: Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca),

Sąd Najwyższy przy udziale prokuratora Jana Szewczyka, w sprawie z wniosku Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Stolarstwa Budowlanej w W., w przedmiocie wpisu do rejestru zmiany statutu, po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym dnia 16 marca 1994 r., zagadnienia prawnego przekazanego przez Sąd Apelacyjny w Warszawie, postanowieniem z dnia 13 października 1993, [...] do rozstrzygnięcia w trybie art. 391 k.p.c.

"Czy postanowienie Sądu w przedmiocie zmiany statutu związku zawodowego wydane zgodnie z art. 16 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. 1991 r. Nr 55) - podlega zaskarżeniu?"

p o d j ą ł następującą uchwałę:

Postanowienie sądu w przedmiocie zmiany statutu związku zawodowego wydane zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234) podlega zaskarżeniu.

U z a s a d n i e

Postawione przez Sąd Apelacyjny w Warszawie Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne powstało na tle następującego stanu faktycznego:

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Zakładów Stolarstwa Budowlanej w W. złożył do Sądu Wojewódzkiego w Warszawie wniosek o dokonanie w rejestrze wpisu uwzględniającego zmiany statutu związku. Postanowienie Sądu I instancji oddalające wniosek ze względu na brak tożsamości zakładów pracy zostało zaskarżone przez wnioskodawcę rewizją.

Przedstawione w pytaniu wątpliwości interpretacyjne Sąd Apelacyjny uzasadnił następująco: Postanowienie w przedmiocie wpisu do rejestru zmian statu-

tu sąd wydaje na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234). Art. 16 ust. 3 tej ustawy odsyła do jej art. 18, w myśl którego sprawy dotyczące rejestracji związków zawodowych są rozpatrywane w trybie przepisów kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym. Zdaniem Sądu Apelacyjnego wydaje się więc zasadny pogląd, iż przy rozpoznawaniu wniosków w trybie art. 16 omawianej ustawy dopuszczalne jest złożenie rewizji na podstawie art. 518 k.p.c., gdyż postanowienie w przedmiocie zmiany statutu jest rozstrzygnięciem co do istoty sprawy i spełniony jest wymóg istnienia interesu prawnego po stronie wnioskodawcy w przypadku odmowy dokonania przez sąd I instancji stosownych zmian w rejestrze.

Wątpliwości Sądu zadającego pytanie co do trafności powyższego stanowiska wynikają z przepisów art. 14 ust. 3 i art. 17 ust. 3 ustawy o związkach zawodowych, w których ustawodawca przewidział możliwość zaskarżenia do sądu apelacyjnego postanowień w przedmiocie rejestracji związku i skreślenia związku z rejestru. Można by bowiem z tych regulacji wyciągnąć wniosek, że postanowienie wydane na podstawie art. 16 cytowanej ustawy nie podlega zaskarżeniu, skoro taka możliwość nie została przewidziana w tym przepisie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Sugestie Sądu Apelacyjnego co do udzielenia pozytywnej odpowiedzi na postawione pytanie prawne są trafne.

Według art. 18 ust. 1 cytowanej ustawy o związkach zawodowych sprawy dotyczące rejestracji związków zawodowych są rozpatrywane w trybie przepisów kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym. Przepisy te regulują w art. 518 zaskarżalność postanowień w ten sposób, że od postanowień orzekających co do istoty sprawy przysługuje rewizja, zaś na inne postanowienia przysługuje w wypadkach wskazanych w ustawie zażalenie. Postanowienia w przedmiocie wpisania do rejestru związku zawodowego lub wykreślenia go z rejestru (art. 14 i art. 17 cyt. ustawy) orzekają bez wątpienia co do istoty sprawy i służyłaby od nich rewizja na podstawie art. 18 ust. 1 cyt. ustawy o związkach zawodowych w zw. z art. 518 k.p.c. nawet wtedy, gdyby art. 14 ust. 3 i art. 17 ust. 3 tej ustawy nie wprowadzał przepisów wprost dopuszczających ich skarżenie do sądu apelacyjnego.

Postanowienie odmawiające wpisania do rejestru zmian w statucie związku zawodowego także orzeka co do istoty sprawy i na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy, odsyłającego do odpowiedniego stosowania art. 18 ust. 1 ustawy, podlega ono zaskarżeniu rewizją z mocy art. 518 k.p.c.

Wyłączenie wynikającej z tego odesłania możliwości zaskarżenia powyższego

postanowienia do sądu apelacyjnego musiałoby wyraźnie wynikać z ustawy. Ustawodawca mógłby to uczynić wprowadzając regulę, w myśl której postanowienia sądu I instancji podlegają zaskarżeniu tylko wtedy, gdy ustawa tak stanowi lub zamieszczając w art 16 przepis wyłączający możliwość skarżenia postanowienia o zmianie statutu.

Skład orzekający podziela pogląd wyrażony w pkt III uzasadnienia uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1990 r., sygn. III SW/ZP/2/90, dotyczącej wykładni przepisów ordynacji do rad gmin z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. Nr 8, poz. 96), według którego istnienie w ustawie przepisów przewidujących możliwość zaskarżenia pewnych postanowień nie oznacza, że inne postanowienia nie mogą być skarżone, gdyż sprzeciwiałaby się to zasadzie dwuinstancyjności.

Za dopuszczalnością wniesienia rewizji od postanowienia sądu wojewódzkiego w przedmiocie odmowy wpisu do rejestru zmian w statucie związku zawodowego przemawia także wykładnia systemowa polegająca na porównaniu analizowanego zagadnienia z regulacją zaskarżalności wpisu do rejestru zmian statutu stowarzyszenia, będącego organizacją podobną do związku zawodowego. Na podstawie art. 8 ust. 4 i art. 21 Prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. z 1989 r., Nr 20, poz. 104 ze zm.) w sprawie wpisania do rejestru zmiany statutu stowarzyszenia stosuje się odpowiednio zasady i tryb przewidziane dla rejestracji stowarzyszenia, zaś do rejestracji stosuje się przepis kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym. Nie ma więc wątpliwości, że postanowienia dotyczące wpisu do rejestru zmian statutu stowarzyszenia mogą być skarżone rewizją na podstawie art. 518 k.p.c. Byłoby nielogiczne, gdyby ustawodawca dopuszczał możliwość zaskarżenia postanowienia o odmowie dokonania wpisu do rejestru zmiany statutu stowarzyszenia, wyłączając tę możliwość w odniesieniu do statutu związku zawodowego.

Z powyższych względów podjęto uchwałę jak w sentencji.

=====